

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 108/21
Luxemburgissa 22.6.2021

Tuomio yhdistetyissä asioissa C-682/18 Youtube ja C-683/18
Cyando

Unionin oikeuden nykytilassa verkkoalustojen ylläpitäjät eivät lähtökohtaisesti itse suorita sellaisten tekijänoikeudella suojattujen sisältöjen yleisölle välittämistä, jotka niiden alustojen käyttäjät lataavat alustalle laittomasti

Kyseiset ylläpitäjät suorittavat kuitenkin tällaisen välittämisen tekijänoikeuden vastaisesti, jos ne pelkän alustojen käyttöön antamisen lisäksi myötävaikuttavat siihen, että yleisölle annetaan pääsy näihin sisältöihin

Ensimmäisen asian (C-682/18) taustalla olevassa riita-asiassa musiikintuottaja Frank Peterson on ryhtynyt saksalaisissa tuomioistuimissa YouTubea ja sen laillista edustajaa Googlea vastaan oikeudellisiin toimiin sen vuoksi, että YouTube on vuonna 2008 ladattu useita äänitteitä, joihin Peterson väittää hänellä olevan eri oikeuksia. Kyseisen alustan käyttäjät ovat ladanneet äänitteet tälle alustalle ilman Petersonin lupaa. Kyse on taiteilija Sarah Brightmanin *A Winter Symphony* -levyn kappaleista ja hänen Symphony Tour -kiertueensa konserteista tehdyistä yksityisistä äänitallenteista.

Toisen asian (C-683/18) taustalla olevassa riita-asiassa Elsevier-niminen kustannuskonserni on ryhtynyt saksalaisissa tuomioistuimissa Cyandoa vastaan oikeudellisiin toimiin sen vuoksi, että tämän Uploaded-nimiselle tiedostojen hosting- ja jokoalustalle on vuonna 2013 ladattu eri teoksia, joihin Elsevierillä on yksinoikeudet. Kyseisen alustan käyttäjät ovat ladanneet teokset tälle alustalle ilman Elsevierin lupaa. Kyse on *Gray's Anatomy for Students*-, *Atlas of Human Anatomy*- ja *Campbell-Walsh Urology* -nimisistä teoksista, joihin voitiin tutustua Uploaded-alustalla rehabgate.com-, avaxhome.ws- ja bookarchive.ws-nimisten linkkikokoelmien välityksellä.

Bundesgerichtshof (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa), jonka käsiteltäväksi kumpikin asia on saatettu, on esittänyt unionin tuomioistuimelle useita ennakkoratkaisukysymyksiä, jotta tämä täsmentäisi muun muassa verkkoalustojen ylläpitäjien vastuuta sellaisten tekijänoikeudella suojattujen teosten osalta, jotka näiden alustojen käyttäjät ovat ladanneet alustoille laittomasti.

Unionin tuomioistuin on tutkinut tätä vastuuta sen tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovelletun järjestelmän nojalla, joka perustuu tekijänoikeusdirektiiviin 2001/29¹, sähköisestä kaupankäynnistä annettuun direktiiviin 2000/31² ja teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta annettuun direktiiviin 2004/48³. Ennakkoratkaisukysymykset eivät koske tosiseikkojen tapahtumajan jälkeen voimaan tullutta järjestelmää, joka on otettu käyttöön tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla annetulla direktiivillä 2019/790.⁴

¹ Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY (EYVL 2001, L 167, s. 10).

² Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY (direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä) (EYVL 2000, L 178, s. 1).

³ Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/48/EY (EUVL 2004, L 157, s. 45).

⁴ Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla ja direktiivien 96/9/EY ja 2001/29/EY muuttamisesta 17.4.2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/790 (EUVL 2019, L 130, s. 92). Kyseisellä direktiivillä otetaan verkkoalustojen ylläpitäjien osalta käyttöön uusi erityinen vastuujärjestelmä näiden alustojen käyttäjien laittomasti verkkoon lataamien teosten osalta. Kyseisessä direktiivissä, joka kunkin jäsenvaltion oli saatettava osaksi kansallista oikeuttaan viimeistään 7.6.2021, säädetään muun muassa, että näiden ylläpitäjien on hankittava

Unionin tuomioistuin toteaa suuressa jaostossa antamassaan tuomiossa muun muassa, että unionin oikeuden nykytilassa verkkoalustojen ylläpitäjät eivät lähtökohtaisesti itse suorita sellaisten tekijänoikeudella suojattujen sisältöjen yleisölle välittämistä, jotka niiden alustojen käyttäjät lataavat alustalle laittomasti, jolleivät kyseiset ylläpitäjät pelkän alustojen käyttöön antamisen lisäksi myötävaikuta siihen, että yleisölle annetaan pääsy tällaisiin sisältöihin tekijänoikeuden vastaisesti. Unionin tuomioistuin katsoo lisäksi, että kyseiset ylläpitäjät voivat vapautua vastuusta direktiivissä 2000/31 tarkoitetulla tavalla sillä edellytyksellä, ettei niillä ole sellaista aktiivista roolia, jonka vuoksi ne tuntevat niiden alustalle ladatut sisällöt tai valvovat niitä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensimmäiseksi unionin tuomioistuin tutkii kysymyksen siitä, voiko sellaisen videonjakoalustan tai sellaisen tiedostojen hosting- ja jakoalustan ylläpitäjä, jolla käyttäjät voivat laittomasti saattaa yleisön saataviin suojattuja sisältöjä, suorittaa esillä olevissa asioissa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa näiden sisältöjen direktiivissä 2001/29 tarkoitetun ”yleisölle välittämisen”.⁵ Unionin tuomioistuin palauttaa aluksi mieleen yleisölle välittämisen käsitteen tavoitteet ja määritelmän sekä toisiaan täydentävät arviointiperusteet, jotka on otettava huomioon kulloisessakin asiayhteydessä, jossa tätä käsitettä on arvioitava.

Unionin tuomioistuin huomauttaa siten, että näihin arviointiperusteisiin kuuluu alustan ylläpitäjän keskeinen rooli ja sen toiminnan tarkoituksellisuus. Kyseinen ylläpitäjä näet toteuttaa ”välittämistoimen”, kun se toimii täysin tietoisena menettelynsä seurauksista tarjotakseen asiakkailleen pääsyn suojattuun teokseen, erityisesti silloin, kun ilman tätä toimintaa kyseiset asiakkaat eivät lähtökohtaisesti voisi vastaanottaa levitettyä teosta.

Unionin tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä, että sellaisen videonjakoalustan tai sellaisen tiedostojen hosting- ja jakoalustan ylläpitäjä, jolla käyttäjät voivat laittomasti saattaa yleisön saataviin suojattuja sisältöjä, ei suorita näiden sisältöjen direktiivissä 2001/29 tarkoitettua ”yleisölle välittämistä”, jollei se pelkän alustan käyttöön antamisen lisäksi myötävaikuta siihen, että yleisölle annetaan pääsy tällaisiin sisältöihin tekijänoikeuden vastaisesti.

Näin on etenkin silloin, kun kyseisellä ylläpitäjällä on konkreettinen tieto siitä, että sen alustalla on saatettu laittomasti saataviin suojattua sisältöä, ja se jättää poistamatta sen tai estämättä pääsyn siihen viipymättä, tai kun mainittu ylläpitäjä – vaikka se tietää tai sen pitäisi tietää, että sen alustan käyttäjät yleisesti ottaen saattavat suojattuja sisältöjä laittomasti yleisön saataviin sen alustan välityksellä – jättää toteuttamatta asianmukaiset tekniset toimenpiteet, joita tavanomaisen huolelliselta toimijalta voidaan odottaa sen tilanteessa tekijänoikeuden loukkausten uskottavaksi ja tehokkaaksi estämiseksi kyseisellä alustalla, tai myös kun kyseinen ylläpitäjä osallistuu yleisölle laittomasti välitettyjen suojattujen sisältöjen valitsemiseen, tarjoaa alustallaan tällaisten sisältöjen laittomaan jakamiseen erityisesti tarkoitettuja välineitä tai edistää tietoisesti tällaista jakamista, mistä voi olla osoituksena se, että ylläpitäjä on omaksunut liiketoimintamallin, jossa sen alustan käyttäjiä kannustetaan välittämään laittomasti yleisölle suojattuja sisältöjä alustalla.

Toiseksi unionin tuomioistuin tarkastelee kysymystä siitä, voiko verkkoalustan ylläpitäjä kuulua sähköisestä kaupankäynnistä annetussa direktiivissä 2000/31 säädetyn vastuusta vapautuksen⁶ piiriin sellaisten suojattujen sisältöjen osalta, jotka käyttäjät välittävät laittomasti yleisölle sen

oikeudenhaltijoiden lupa esimerkiksi tekemällä lisensointisopimuksen niiden alustojen käyttäjien alustalle lataamien teosten osalta.

⁵ Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohta. Kyseisen säännöksen mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.

⁶ Direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohta. Kyseisessä säännöksessä säädetään, että jos tietoyhteiskunnan palvelun tarjoaminen käsittää palvelun vastaanottajan toimittamien tietojen tallentamisen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että palvelun tarjoaja ei ole vastuussa palvelun vastaanottajan pyynnöstä tallennettujen tietojen osalta, edellyttäen, että palvelun tarjoajalla ei ole tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai laittomista tiedoista eikä hänen tiedossaan vahingonkorvausvaatimuksen kyseessä ollen ole tosiasioita tai olosuhteita, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä, tai palvelun tarjoaja toimii viipymättä tietojen poistamiseksi tai niihin pääsyn estämiseksi heti saatuaan tiedon tällaisista seikoista.

alustan välityksellä. Unionin tuomioistuin tutkii tässä yhteydessä, onko kyseisen ylläpitäjän rooli neutraali eli onko sen menettely puhtaasti teknistä, automaattista ja passiivista, mikä merkitsee sitä, että se ei tunne tallentamiaan sisältöjä eikä valvo niitä, vai onko mainitulla ylläpitäjällä sitä vastoin sellainen aktiivinen rooli, jonka vuoksi tämä tuntee nämä sisällöt tai valvoo niitä. Unionin tuomioistuin toteaa tältä osin, että kyseinen ylläpitäjä voi kuulua vastuusta vapautuksen piiriin, kunhan sillä ei ole sellaista aktiivista roolia, jonka vuoksi se tuntee sen alustalle ladatut sisällöt tai valvoo niitä. Unionin tuomioistuin täsmentää tältä kohdin, että tällainen ylläpitäjä jää kyseisessä direktiivissä säädetyn vastuusta vapautuksen ulkopuolelle ainoastaan, jos se on tietoinen käyttäjiensä konkreettisista laittomista toimista, jotka liittyvät sen alustalle ladattuihin suojattuihin sisältöihin.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin täsmentää niitä edellytyksiä, joilla oikeudenhaltijat voivat direktiivin 2001/29⁷ nojalla saada tuomioistuinten määräyksiä verkkoalustojen ylläpitäjiä vastaan. Se katsoo siis, ettei kyseinen direktiivi ole esteenä sille, että tekijänoikeuden tai lähioikeuden haltija voi kansallisen oikeuden nojalla saada kiellon tai määräyksen sellaista ylläpitäjää vastaan, jonka palvelua kolmas osapuoli on käyttänyt hänen oikeutensa loukkaamiseen ja joka ei ole saanut loukkauksesta direktiivissä 2000/31 tarkoitettua tietoa,⁸ ainoastaan sillä edellytyksellä, että kyseisestä loukkauksesta on ennen tuomioistuinmenettelyn aloittamista ilmoitettu ensin mainitulle ylläpitäjälle eikä ylläpitäjä ole toiminut viipymättä poistaakseen kyseessä olevan sisällön tai estääkseen pääsyn siihen ja varmistaakseen, ettei tällaisia loukkauksia toisteta.

Kansallisten tuomioistuinten on kuitenkin tällaista edellytystä sovellettaessa varmistauduttava siitä, ettei tämä edellytys johda siihen, että loukkauksen tosiasiallinen päättäminen viivästyy siten, että siitä aiheutuu suhteettomia vahinkoja oikeudenhaltijalle.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁷ Direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohta. Jäsenvaltioiden on kyseisen säännöksen mukaan varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaamiseen.

⁸ Direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan a alakohhta.